

Чернігівська обласна універсальна наукова
бібліотека ім. В.Г.Короленка

Прилуцька центральна міська бібліотека ім. Л.В.Забашти

ЯК СЕРЦЯ НЕЗРАДЛИВОГО ЛУНА

До 90-річчя від дня народження
Любові Забашти

методично-бібліографічні матеріали

Чернігів – 2008 р.

Як серця незрадливого луна... : До 90-річчя від дня народження Любові Забашти: Методично-бібліогр. матеріали / Уклад. О.П.Рижаєва; Ред., відп. за вип. Ю.М.Самойленко.- Чернігів, 2008.- 23с.

Видання висвітлює досвід роботи Прилуцької ЦМБ по вшануванню пам'яті відомого майстра художнього слова Л.В.Забашти, яка народилася в Прилуках. Також пропонуються методично-бібліографічні матеріали до 90-річчя з дня її народження.

Видання розраховане на бібліотечних працівників та усіх, хто цікавиться творчістю письменниці.

А якщо дійде пісня хоч одна
До вас, нащадки, в радості, в привіті,
Як серця незрадливого луна.
То, значить, я жила немарно в світі.

Ці слова Марусі Чурай з фінальної картини драматичної поеми Любові Забашти "Дівчина з легенди" визначають ідеал творчості і самої авторки твору, ідеал, якого вона прагнула все своє творче життя, намагаючись, щоб

Ні одного бездумного рядка,
Ні однієї мислі неживої,
Ні одного невістражданого слова...

не вийшло з-під її пера. Такого максималістського наказу самій собі не завжди вдавалося додержуватися, не вистачало сил весь час утримуватися на висоті власного ідеалу, та все ж щира вірність йому відчувається в кращих творах Любові Забашти.

Письмешництво з таким багатогранним талантом у нашому краї не так багато. Твори, написані впродовж досить довгого - у 40 років! - шляху - в літературі, вирізняються розмаїттям тем, художніх засобів і жанрів: вірші, поеми, балади, повісті, романи, драматичні і дитячі твори, пісні - усього близько трьох десятків книжок.

Українському читачеві Любов Василівна Забашта відома, перш за все, як лірична поетеса, не одне людське серце зігривали її вірші, не одне покоління зачитувалося ними, зачаровувалися її піснями. Особливо вдавалася поетесі лірика інтимна. "Вона в неї по-жіночому м'яка, тепла й елегантна, як акварель. І разом з тим насичена думкою, нерідко тривожною, цілеспрямованою і гострою, як лезо", - писав у передмові до однієї зі збірок Л.Костенко.

Тематика поезій Забашти не обмежувалася коханням, її цікавило абсолютно все: історія та історичні постаті, сучасність і сучасники, видатні люди, натури цілісні і високодуховні; природа, і не просто природа - а як жива істота, тісно пов'язана з людиною; народні перекази і легенди...

Схвильовані, чесні і запальні поезії з тематичного пласта, пов'язаного з образами митців, осмисленням ролі мистецтва, поезії, свого покликання - одні з кращих у творчому доробку поетеси:

Вічний художнику! Вчи нас
бути, як ти, у праці. Жити і вмерти для пісні,
а не заради овацій.

Та чи не найвизначніші її досягнення - у жанрі драматичної поеми, якому, за словами І.Дзюби, "...вона віддала, мабуть, більше часу і зусиль, ніж будь-хто із сучасних українських поетів, і тут, може, чи не найсамобутніший її внесок у нашу літературу".

Письменницький хист Забашти проявився також у прозових та драматичних творах - ця грань творчості менш відома.

Попри велику цікавість широкого читацького загалу до її віршів, пісень, які співала вся Україна, інтерес театральних колективів до постановок поетичних драм - майже повна байдужість з боку критики...

Не всі твори Любові Забашти рівноцінні (хоч і не всі належно оцінені), не все сподобається сучасному читачеві, бо створювалося в підцензурні радянські часи - адже тоді жоден митець не мав шансу бути опублікованим без так званих творів - "паровозів". Однак усе це аж ніяк не применшує таланту нашої землячки. Любов Василівна прагнула до свободи в творчості, намагалася бути щирою і відвертою, хотіла «бути, як пташка, в пісні вільна». А те, що неможливо було видати, як і всі, писала "в стіл". Лише в останній збірці Л.Забашти "Устами

неложними", над якою вона працювала до останнього подиху, сама готувала до видання, вдалося зібрати все, що в різні часи через цензурні утиски не дійшло до читача. "Смерть Хвильового", "Курбас на Соловках", "Спалений поет", "На могилу Олекси Близька", "Архангел великого інквізитора" та інші - звичайно ж, хіба могли такі твори побачити світ у радянські часи, коли навіть патріотичний вірш "Канадській українці" був затаврований Пленумом правління Спілки письменників України серед інших "ідейно шкідливих творів" українських письменників і на довгі роки одна зі збірок поетеси була вилучена і опинилася у спецфонді.

На превеликий жаль, збірка "Устами неложними" побачила світ через багато років після смерті Любові Забашти - у 2003 році - лише завдяки зусиллям сина поетеси.

Дуже приємно, що у нашому краї не забувають своїх талановитих земляків.

Особливо дорога Любов Забашта прилучанам, адже саме в Прилуках, на мальовничій околиці міста, народилася Люба Гришко 3 лютого 1918 року, і на все життя закохалася в природу рідного краю, ніколи його не забувала.

Перебуваючи на Прилуччині, письменниця кожен раз відвідувала міську бібліотеку, зустрічалася в її стінах з читачами.

Любов Забашта живе в душах прилучай, бо тут люблять її поетичне слово, шанують пам'ять про неї.

Вже після смерті поетеси працівники центральної міської бібліотеки налагодили зв'язки з її сином Ігорем Валентиновичем Забаштою. Разом з поетом Б.Степанюком він був присутнім у бібліотеці на тематичному вечорі "Криниця мого дитинства", присвяченому 80-річчю з дня народження Л.Забашти (1998 рік). Саме на цій зустрічі виникла ідея створення у ЦМБ музейної кімнати славетної землячки. З 2003 року бібліотека носить ім'я Л.Забашти.

Кімната-музей письменниці, хоч і на жаль, невелика, відкрилася у 2004-му (у місті мріють про музей, але поки що вирішення питання чекає свого часу). Тут зберігаються особисті речі поетеси, документи, фотографії та аудіозаписи з сімейного архіву, листи, книги з домашньої бібліотеки, друкарська машинка і навіть меблі з її робочого кабінету! На стінах - портрети Л.Забашти роботи місцевих художників.

Відкриття музейної кімнати збіглося у часі з презентацією нової (посмертної) книги письменниці "Устами неложними", до якої, крім поезій "з щухляд" 40-70-х років, увійшли вірші, знайдені сином Любові Василівни у родинному архіві в теці з написом "Моя незраджена любов" -твори, присвячені двом рідним їй людям: чоловікові Валентину Забашті, який не повернувся з фронтів Великої Вітчизняної, та відомому українському поетові Андрію Малишку, з яким поетеса прожила у шлюбі майже 15 останніх років його життя.

У 2005 році на знак великої пошани до славетної землячки Прилуцькою міською радою з ініціативи працівників ЦМБ була започаткована щорічна літературно-мистецька премія імені Л.Забашти "Квіт папороті" (так символічно називалася одна з поетичних книжок і драматична поема Л.Забашти). Це перша в історії Прилук премія, яка вручається талановитим прилучанам за самобутні твори літератури та мистецтва, а також має на меті виявлення талановитої молоді і сприяння її самореалізації. Збір матеріалів та знайомство з багатьма номінантами проходить у стінах ЦМБ.

На звання першого лауреата було номіновано 6 прилуцьких митців, за звання дипломантів змагалися юні таланти-учні місцевих шкіл.

Першим лауреатом премії "Квіт папороті" 2005 року стала Н.Я.Ткаченко, поетеса, журналіст, член Національної спілки письменників України; дипломантами - юні таланти Прилуччини: диплом ІІ ступеня отримали вихованці літературної студії "Дзвіночки", другого - учениця ЗОШ №6. В.Ляльченко, дипломом І ступеня журі одноставно нагородило ученицю гімназії № 1 І. Норець, яка звернулася до глибокого дослідження життя і творчості Л.Забашти.

Виявом великої пошани до славетної землячки була пропозиція лауреата премії Н.Я.Ткаченко про відкриття благодійного рахунку для збору коштів на вшанування пам'яті

Л.Забашти в місті. Першим внеском до фонду стала вручена їй грошова винагорода від премії (700 гривень).

У 2006 році нагороди отримали учень Банківської ЗОШ О.Дмитрієвський (диплом III ступеня), учень гімназії №5 Б.Жуков (диплом II ступеня), вихованці літературної студії "Дивосвіт" (диплом I ступеня). Лауреатом премії стала відомий прилуцький композитор В.Копасова.

Всі матеріали, пов'язані з організацією і проведенням конкурсу на здобуття літературно-мистецької премії ім. Л.Забашти "Квіт папороті", роботи номінантів також знайшли місце в музейній кімнаті письменниці.

ЦМБ ім. Л.Забашти є також активним учасником підготовки і проведення урочистого вечора, на якому оголошуються переможці конкурсу. Свято відбувається і стінах бібліотеки в лютневі дні, що дає можливість поєднати його з іншими заходами по відзначенню дня народження Л.Забашти - виставками, оглядами, вечорами пам'яті тощо.

Нащадки письменниці, друзі, літератори, діячі культури і мистецтва радо приймають запрошення взяти участь у святкуванні.

Завдяки цій роботі жителі Прилуцького краю завжди мають можливість отримати якнайповнішу інформацію про життя і творчість славетної землячки, а премія її імені є неабияким стимулом для розвитку творчих здібностей талановитої молоді в районі.

Та мусимо відмітити, що творчість Любові Забашти варта ширшого визнання як у нашому краї, так і в усій Україні. Гадаємо, сприятиме цьому відзначення 90-річчя з дня її народження. Бібліотекарям радимо скористатися матеріалами даного видання.

* * *

Цикл заходів до ювілею має на меті познайомити різні категорії користувачів з життєвим і творчим шляхом Л.Забашти, розкрити багатогранність і особливості її таланту, розмаїтість тем, форм і засобів художнього відтворення, своєрідність творчої манери, щирість, глибокий ліризм любовної поезії, здатність усе, що писала поетеса, пропустити крізь призму власних почуттів, забарвити власними настроями і думками; дати їм змогу оцінити все це і заохотити до глибшого вивчення її творчості.

До ювілейного вечора "**Залишу вам, як сповідь серця, слово...**", радимо включити:

1. **Любов Забашта - поетеса, прозаїк, драматург.** Виступ літературознаця.
2. "**Устами неложними**". Бібліографічний огляд.
3. "**Хочу бути, як пташка, в пісні вільна**". Літературно-музична композиція.

До заходу радимо оформити книжкову виставку "**Дочка голубого Удаю**".

Пізнавальним для широкого читацького загалу буде вечір "**Два крила творчості Любові Забашти**". Він познайомить присутніх з однаково важливими і цікавими у її доробку напрямками - поетичною драмою та інтимною лірикою, які можна сприймати як два протилежні полюси у творчості письменниці, а можна відшукати в них і багато спільного, адже внутрішнє напруження і динамізм, глибокий драматизм відчувається в багатьох її ліричних поезіях, а в драматичних творах - ліричність і високонатхненність. Унаочнити захід можна гарною мультимедійною презентацією, якщо вдало підібрати документальні фото і просто талановиті аматорські та професійні світлини з хорошою музикою, а драматичні твори представити у вигляді інсценованих фрагментів, або ж аудіо - чи відеопостановок.

Драматичні поеми Любові Забашти взагалі заслуговують глибшого знайомства з ними, бо не тільки увійшли до скарбниці української драми, але й постаті, зображені в них -непересічні, яскраві: Т.Шевченко ("Тернова доля"), Маруся Чурай ("Дівчина з легенди"), Роксолана з однойменної поеми (інша назва - "Дівчина з Рогатина"), Леся Українка та ін. Сама поетеса вважала найбільш суттєвими у своїй творчості дві з них - "Дівчина з легенди" та "Роксолана", які, незважаючи на труднощі з їх публікацією, мали щасливу сценічну долю.

Якщо брати глибше, то можна драматичну поему Л.Забашти "Тернова доля" співставити з майже одночасно написаною "драматичною піснею" А.Малишка "Тарас Шевченко", з якою вона перегукується, але відмінна в матеріалі і трактуванні теми; так само напрошується порівняння художнього вирішення теми і образу Марусі Чурай у Забашти і Ліни Костенко (історичний роман у віршах «Маруся Чурай»); але це вже більш серйозні для сприймання теми, які будуть цікаві читачам підготовленим (можливо, членам літературних об'єднань) і потребують участі літературознавців, однак є можливість підготувати цікавий і нестандартний захід.

Клуб шанувальників поезії одне з засідань може присвятити поетичній творчості Любові Забашти, підготувань вечір поезії "**Пригорнись до мене._слово...**". Тут також доречною буде мультимедійна презентація або ж слайд-шоу.

Децю іншим буде вечір поезії для молоді "**Архіпелаг поезій Л.Забашти**," для якого вірші пропонуємо зірунувати в декілька тематичних комплексів:"Острів надії"," Острів мрій", "Острів творчості", "Героїчний острів", "Берег любові" тощо.

Вечори поезії "**Любов як перстень золотий**", "**Поетеса палкої лірики**", "**Слово має жінка**", "**Моя незраджена любов**", на яких прозвучить переважно інтимна лірика нашої майстрині художнього слова, будуть цікавими якнайширшому колу користувачів бібліотек.

А літературно-музичний вечір "**Дочка голубого Удаю**" підійде для засідання краєзнавчого клубу і акцентує увагу учасників на зв'язках письменниці з рідним краєм, на творах, присвячених отчому дому, рідній стороні.

Зробити заходи насиченішими, інформативнішими допоможуть як реальні, так і віртуальні виставки, викладки літератури, озвучені виставки, бібліографічні огляди тощо.

Варта окремого масового заходу і пісенна творчість Любові Забашти, адже понад 50 її поетичних творів покладено на музику українськими композиторами в різні часи, та й ще чимало є також піснями по своїй суті і, мабуть, чекають свого часу, хоч поетеса зізнавалася, що ніколи пісень не писала спеціально. Д.Луценко називає її "однією з кращих піснярок України". Справжня поезія, за його висловом, завжди проситься у пісню, бо є рідною сестрою музики.

"Лягає на музику і краще слово Любові Забашти. Мелодійне і соковите, запашне і прозоре, скроплене сонцем і розумом, воно вливається в людські серця проникливою, як жайворонкове щебетання, піснею, бо взяте з глибин народу, з невичерпної скарбниці нашої багатой на відтінки і нюанси рідної мови". І в кожній з її пісень відчувається "вплив народної пісні, її гранична простота, афористична стислість".

Композиторами покладені на музику також епічні твори поетеси: кантата Г.Майбороди "Запорожці", "Балада про опришка" Г.Верети, "Балада про матроса" Ю.Мейтуса, "Сходить сонце над Україною" Я.Цегляра.

Тож хай мистецька вітальня запросить усіх, закоханих у пісню, на музичний вечір "**Моя дзвоникова криниця**", де можна буде познайомитися з пісенною творчістю землячки. Та й саме життя Любові Забашти заслуговує окремої розмови. Майже 15 років була вона дружиною одного з найталановитіших українських поетів Андрія Малишка.

Добрий, веселий, приятний - таким покохала його найвродтивіша поетеса України. Як вдавалося їй, непересічній творчій особистості, уживатися з такою непростою людиною, як Андрій Самійлович, стільки років, залишається загадкою, їх відносинам, поезіям і пісням, адресованим одне одному, радимо присвятити вечір-діалог "**Я до тебе прийду...**".

Насамкінець пропонуємо вашій увазі сценарій літературно-музичної композиції підготовлений Прилуцькою ЦМБ ім. Л. Забашти

"КРИНИЦЕ МОГО ДИТИНСТВА"

Звучить пісня "Криниця мого дитинства" (Сл.Л.Забашти, муз. А.Філіпенка).

Поетеса: Я дочка голубого Удаю,
Лебедиця на плесі синьому. Розлетілося на всі сторони, Біле
пір'ячко з-під крила. Скільки весен іще стрічатиму, Скільки жити на
світі буду я. Не забуду ту землю зоряну, Що за неню мені була.
Обів'ється барвінок з м'ятою За моєю малою хатою. Синя птиця -
вродлива іволга -Мені синім крилом майне. І кохання всміхнеться
вперше Юній дівчині у десятому, І на човнику із веселочком По
Удаю помчить мене. Гей, Прилуки, мої Прилученьки ! Солов'їні
сади з дібровами, Білі вишні в цвіту весінньому І кленовий отчий
поріг. Я вертаюсь до вас іздалеку Знову з болями і тривогами, Із
отих, із останніх, може, З лебединих моїх доріг.

Оповідач: От і сьогодні Любов Забашта повернулася до нас іздалеку, зворушила нашу пам'ять.
Сьогодні - все про неї, сьогодні - все її. Говорити традиційно про Любов Василівну Забашту
дуже складно. Доторкнутись до її біографії, до її творчості і залишитися байдужим уже не
можна. Свої спогади про неї ми розпочали піснею "Криниця мого дитинства". Адже криниця
дитинства навіки залишилася у наших Прилуках, де 90 років тому народилася, де 1933р.
побачив світ її перший вірш "Юність", надрукований у збірнику, виданому газетою "Правда
Прилуччини".

Поетеса: Хочеш мови пізнати скарбницю?
Приїзди у Прилуки мої. Тут весна, як вода-срібляниця, Як прозорі
дзвінки ручаї. І виходить Наталка із хати, І виносить нам кухоль води, І
така в неї мова багата, Хоч в словник її, чисту, веди... Не засиджуйся
довго в столиці, Приїзди у Прилуки мої, Мова тут, як вода-срібляниця,
Як прозорі дзвінки ручаї.

Оповідач: Наше коріння - це наша сім'я. Сім'я у Люби Забашти була великою: батько - Василь
Григорович Гришко, працював бухгалтером на хлібзаводі; мати - Єфросинія Семенівна. родом
з села Хаєнки, з сім'ї учителя. В сім'ї було п'ятеро дітей: Віра, Олександр, Люба, Левко та
Люда. Всі діти здобули вищу освіту. Прилучанам можна позаздрити, адже Любов Василівна -
наша землячка. Але найбільше щастя випало на долю середньої школи № 4 — в її стінах навчалась,
ходила коридорами, творила свої вірші дівчинка Люба.

Поетеса: Школо, до тебе поглядом ніжним полину,
Серцем схвильованим вчую дзвінок,
як давно, Подихом ніжним вітер пургу
тополину В небо підійме і кине на рівне вікно. Привіт тобі школо, тебе не забуду
довіку, Ту стежку між яблунь, в дитячому гомоні
клас... Тобі наша дяка за нашу дорогу велику, За
мужність і чесність, які ти зростила у нас.

Оповідач: Творчий шлях Любові Забашти розпочався
в середині 30-х років. На обласній нараді молодих літераторів у Чернігові, 1935 року, виступила і
17-річна дівчина з Прилук, читала вірші про дівочі мрії і про квіти, про перше кохання і красу
природи Приудайського краю. Тут і почув її Павло Григорович Тичина, який був почесним
гостем і активним учасником цієї наради. Він помітив молоду авторку, сказав хороші слова,
окрилив її на подальшу творчість. У ранніх віршах Любові Забашти відчувається її лірична
душа, незвичайна ніжність, особливі поетичні звороти, ностальгічні спогади про рідні Прилуки.

Поетеса: Моя чернігівська земля,
Моя отецькая земля, Тобі і зблизька і здаля Я говорю, що я твоя.

Оповідач: Але життя не стоїть на місці. Люба випурхнула з рідного гнізда, поїхала навчатися до Одеси. Швидко проминули роки навчання в Одеському водному інституті. І ось Любов Забашта вже в Києві. Вона - інженер-буцівельник на заводі "Ленінська кузня". І знову навчається. Тепер вже заочно - на літературному факультеті педінституту. В цей час поетеса готує до видання свою першу збірку, але видати її не встигла, почалася війна.

Поетеса:

Юність моя, сонце, вогнем розіп'яте... Ти ж розквітала у ті найсуворіші дні,
Коли над землею грізно гриміли гармати І в'янули квіти в чорнім, пекельнім
вогні,.. Ти брала гвинтівку, хоч ще не скінчила

десятий, І мати тобі казала схвильовано: -

Йди ! -Ти біль тамувала над раненим тяжко

солдатом, Виносила з бою, давала напитись

води. Юність моя !... Звідки ж ти силу черпала?.. Хто тобі дав стільки завзяття
в борні? Зоя в Петрищеві, ніби із кременю, встала, Юний Гастелло - сизий
орел у вогні, Люба Шевцова кату у вічі сміється, Громова Уля - пісню в тюрмі
підійма, Хлопчик Олег в огні катування не гнеться... Юність моя, може, ти
мужність сама?

Оповідач: На цей тривожний період припадає заміжжя та народження сина Ігоря. Батько хлопчика пропав безвісти в пекельні роки, страхітливі роки Великої Вітчизняної війни. Залишилася Любов Забашта з малолітнім сином сама.

Поетеса:

А та війна іще кричить в мені,
В очах іще стоять жорстокі луни, Як трудно ви вмирили на війні, Нехай
про це розкажуть серця струни. Все життя, про щастя, про любов, А я
вертаюсь до війни і грому: Здається ті, хто з фронту не прийшов, Все
стукають вночі до мого дому.

Оповідач:

Як приємно і радісно говорити про людину, життя якої вдалося. Кожна сходинка долі Любові Забашти -це радість, принесена людям своїми віршами. Після війни Любов Василівна завідувала відділом поезії в журналі "Дніпро", згодом переходить на творчу роботу. З-під її пера вийшло близько двадцяти поетичних збірок, чотири книги прози, кілька п'єс і драматичних поем. 600 разів йшла її драматична поема "Роксолана" в Івано-Франківському музично-драматичному театрі. Тернопільський театр показав її драматичні поеми "Тернова доля" /про останні роки життя Т.Шевченка, його кохання до Ликери Полусмакової, що родом з Ніжинського району/, та "Дівчина з легенди" /про Марусю ЧурайУ.

Інценівка за мотивами драматичної поеми "Дівчина з легенди".

Маруся /наспівує пісню/:

В кінці греблі шумлять верби, Що я й насадила. Нема мого
миленького, Що я й полюбила...

Оксана:

Вже розійшлася ця пісня чудова,
Яку Маруся склала, по Україні.
Співають і не знають, що сиджу Я з славною пісняркою тією І що ііснярка
та чомусь сумна, А лихові не можем ми зарадить.

Іскра:

На Йвана на Купала обирають

Найкращу дівчину в селі на королівну. Вона тоді співає всім пісень І посміхається, а їй за те дарують Вінок з червоних маків польових. Ми зрання ще домовились: вінок По праву ми зодягнемо Марусі.

Оксана: Ви ж нас не поспитали... Та хіба
Одна Маруся вміє тут співати? Її ворожка вчила чарувати, І ви усі під чарами її.

Іскра: Я справді зачарований давно
Марусею, пісняркою Полтави, І, правду кажучи, ніде я не стрічав Ні в Києві, ні поміж пань Варшави Ні голосу такого, ні краси, Ані такої русої коси... Ні вірності дівочої такої.

Маруся: Оксана, краще зроду не любить,
Аніж страждать, як я оце страждаю. Як маки ті червоні, облетить Колись мое кохання. Я це знаю.

Оксана (тихо): Схоже, ще не зна вона того, Що Гриць мене посватав...

Маруся: Бандуроньку до рук я узяла,
Щоб оспівать кохання незрадливе, Отож співаю я... співаю я, співаю... Так весело мені, що хоч у гріб! На струнах долю всю перебираю, Ще й заробляю матері на хліб.

Оксана: Ми любимо пісні, що ти складаєш,
Але подумай і про себе. Скільки літ Ні усміху, ні щастя, ні цілунку -Все Гриця ждеш, а він забув тебе.

Маруся: Як повернувся з походу, завітав, Якимсь був дивним, все чогось боявся. Так холодно в уста поцілував. І більше не приходив. Чи обмовив Мене хтось із подружок перед ним?

Оксана: О господи, давно ж бо кожен зна,
Що Чураївна зроду навіжена,
А на піснях тих втратила вона
Останній розум свій, а може, ще й спізналась
З ютурнаком чи дідьком, щоб до сліз
її пісні смутили і проймали.

Маруся: Побачив Гриць - і повернув назад...
Вже й не підходить навіть він до мене.
Мабуть гадає й він, що навіжена
Його кохана. Що отой мій спів
Нечиста сила в серце поселила,
Що знаюсь я із відьмами, й вони
Дали мені оту пісенну силу.

Іскра: Щось з нею діється... Вона як не своя...

Маруся: Не розумію, Йванку, як же я
Тоді іще не розпізнала Гриця
І як я дозволяла вечорами

Йому мене так палко обіймати
І цілувать вуста?..
А потім ждати... ждати...

Іскра: Ти плутаєш усе. Йди відпочинь.
Та хочу я, щоб ти запам'ятала, Що маєш друга вірного навік, Що б не
було - а я не відступлюсь.

Маруся: Хіба не чув ти, Йванку, як клялась
Я в полі чистому, серед могил високих, Що зрадника із світу ізведу? Гриць і не
зна того, що я Вкраїна, І що сьогодні я в вінку з червоних маків.

Звучать пісня "Білілілеї" (муз. А.Філіпенка, сл. Л.Забашти).

Поет: "Люба причарувала мене своєю
дивовижною вродою: ніжними рисами обличчя, обрамованого розкішними темним волоссям,
гнучким станом, таємничою посмішкою, надзвичайною жіночністю"

Ти прийшла у дні погожі,
Хай без цвіту й солов'я
Стала в серця на сторожі,
Як провісниця моя.
Освітила кожен кутик,
Кожну рисочку чола.
Медяного хмелю жмуток
Біля серця заплела.

Оповідач: Так поетично, красиво, мрійно передав у
вірші їх кохання на все життя Андрій Самійлович Малишко.
Їхня зустріч була запланована долею.

Поетеса: Минуло стільки літ у самоті...
Не вірила, що можна у житті Таке перенести, таке перетерпіти... І раптом, що
це? Тане в серці лід... Душа моя звільняється від муки, І радість перший раз за
стільки літ До мене простягла свої щедротні руки... Хай, мов Снігуроньці,
судилось в той же

день Мені прийняти смерть через
кохання, -Я йду тобі на/зустріч, Берендей, Благословенним будь, любові
розквітанню!

Оповідач: Любов Забашта та Андрій Малишко з'єдна-
ли свої долі і з цієї миті їх творчий шлях переповнювали натхненні і поетичні образи.

Поет: Я тебе вимріяв ніжну й жагучу,
В снах узаконив, пізнав з поцілунку, Кликну: прийди! -1 прийдеш неминуче,
Крикну: рятуй! -1 воскресну в рятунку...

Поетеса: Спинися, любий, на півслові.
Бо все одно я буду так любити, Щоб почуттів на частки не ділити, І
вірити, коли й не буде віри, Окрилена, любитиму без міри, Й забута -
довго згадувати буду, Аж доки старість серця не остудить.

Оповідач: Так писала поетеса в найщасливіші миті подружнього життя з Андрієм Малишком. Його хворе серце виліковувала, повертала до життя Любов Забашта. Її "ясну зізду" погасила невблаганна смерть. Андрій Малишко помер у лютому 1970 р., маючи всього 57 років.

Поетеса: Візьміть у мене все, та не беріть любові,
Без неї я зчорнію і впаду. О ви, щасливі, юні, чорноброві, Не погасить мою ясну зізду. Люблю тебе. Зі мною лише ти. Люблю я так, як лише той полюбить. Хто чашу горя вип'є - не пригубить -В найбільшій в світі муці самоти.

Оповідач: На 20 років пережила свого чоловіка Любов Василівна Забашта. Втративши коханого, вона не перестала створювати нові поезії. Її вірші покладають на музику Ігор Шамо, Олександр Білані, Аркадій Філіпенко, Юлій Мейтус...

Звучить пісня "Ой, вербиченько " композитора Ігоря Шамо, на сл. Л.Забашти.

Оповідач: Часто приїздила Любов Василівна до рідного міста, була у цьому залі, дарувала свої книги вдячним землякам. Померла Любов Василівна раптово, перебуваючи на курорті в місті Хмільнику, 21 липня 1990 року. Поховали поетесу на Байковому кладовищі поруч з Андрієм Малишком.

Все своє життя Любов Забашта перебувала в творчому пошуку.

Поетеса: Найкращих віршів я іще не склала,
Доріг найкращих я ще не пройшла,
Не досягла того, чого бажала,
В житті зробила менше, ніж змогла.
Мене так ранили і нещасття, й байдужість,
Лихі слова і дріб'язковість дум.
І чарувала щира простодушність,
Ліричність душ і їх вродливий сум...
О, як хотіла б я, щоб ці слова, ці вірші
В людські серця прибавили тепла.

Оповідач: Не одне людське серце її вірші зігривали і ще зігріють. Все своє життя Любов Василівна Забашта хилилася до добра, жаждала добра, служила йому. Від вдячних прилучай 3 лютого 1991 року на будинку, де вона народилася, була встановлена меморіальна дошка.

Поетеса: Мій отчий дім, ти дав усе мені,
Моя маленька біла моя хата Ввійшла у серце співом голосним І словом тим, яке дарує мати.

Оповідач: Гідно вшановують пам'ять про видатну землячку працівники центральної міської бібліотеки ім.Л.Забашти, які є найпалкішими популяризаторами її творчості. За сприяння сина поетеси І.В.Забашти в бібліотеці обладнана кімната-музей, тут щорічно відбуваються урочистості з відзначення лауреатів премії ім. Л.Забашти «Квіт папороті», започаткованої Прилуцькою міськрадою з ініціативи працівників бібліотеки.

Читець: Любов Забашта! Задушевний цвіт

Поезії, замрійливості, серця,
Джерела ніжності дівочих літ.
А місто це - колискою для неї,
Піснями материнськими.. .Землею,
Назавжди дорогою, апогеєм
Краси, де верби удайські, як феї.
Любов Забашта - поетична вись.
Це почуттів озера, не озерця,
Які з любов'ю в книгах розлились.

Оповідач: Всі, хто спілкувався з Любов'ю Забаштою, згадують, що це була ніжна, чуйна людина. А вірші свої читала особливо щиро, проникливо, з великим натхненням.

Звукозапис вірша «Криниця мого дитинства» у виконанні Любові Забашти

Поетеса: Чи проростуть слова як треба,
Ввібравши щедрю ясність неба? Про це судити не мені...

Оповідач: А нам, шановні слухачі. Пам'ять про таких людей не повинна згаснути ніколи.

ПРИ ПІДГОТОВЦІ ВИДАННЯ ВИКОРИСТАНІ:

- Забашта Л. Вибране.-К. -Дніпро, 1977.-383с.
Забашта Л. Вибране.-К.: Дніпро, 1987.-485с.
Забашта Л. Київська гора: Вірші та поема.-К.: Рад.письменник, 1982.-183с.
Забашта Л. Незабудки: Поезії.-К.: Дніпро, 1966.-183с.
Забашта Л. Скрипка Страдіваріуса: Поезії та драматична поема.-К. -Молодь, 1964.-154с.
Забашта Л. Срібная креш: Вірші гапоеми.-К.:Молодь, 1973.-128с.
Забашта Л. Устами неложними.-К.:Просвіта, 2003.-239с.
Дзвонкова криниця: Вокальні твори на слова Любові Забашти:[Вступ Д.Луценка, передм. І.Забашти]. - Вінниця: Нова книга, 2006.-156с.
Костенко А. Андрій Малишко: Біографічна повість.-К.: Дніпро, 1987.-412с
Гринь М. З іменем землячки віднині житиме і працюватиме міська бібліотека [у Прилуках] // Десн.правда.-2003.-31 ЛІП.-С.2.
Забашта І. "Залишу вам, як сповідь серця, слово..." Поетесі, прозаїку, драматургу Любові Забашті [3.02.1918 -21.07.1990] виповнилося б 85) //Молодь України.-2003.-20 лют.
Полив'яна Н. її вірші подобалися Павлу Тичині //Тиждень.-2004.-8верес.-С.3.
Стуцьонова Л. Провісниця поетова: Чернігівки в житті славетних //Семья - семь я.-1996.-2 авг.-С.3.
Ткаченко Н. Устами неложними або Монолог Березині: [Про творче та особисте життя поетеси]// Гарт.-2004.-22 ЛІП.-С.7.